

Gør kronprinsen til olympisk ambassadør

Der må handles hurtigt og tænkes nyt for at redde såvel Kronprins Frederik som idrætten ud af den krise, de selv har skabt, og som vil vende jævnlige tilbage i de kommende år.

*Af Jens Sejer Andersen,
sekretariatschef for Play the Game og
bestyrelsesmedlem i
Idrættens Analyseinstitut.*

Det kan forekomme hjerteløst at afskære en livsduelig, 40-årig dansk familiefar, som i forvejen må undvære basale rettigheder som tros- og talefrihed, fra hans hedeste karrieredrømme.

Men når kronprins Frederik trods en langvarig offentlig debat fortsat kæmper for at få lov til at kandidere til Den Internationale Olympiske Komité, og når idrætten, regeringen og Folketinget lige så stædigt bakker op, er det tid at bede om mindre følelse og mere fornuft.

Kronprinsens ønske om at gøre en indsats for dansk idræt på internationalt plan er både sympatisk og menneskeligt forståelig. Men forestillingen om, at han kan færdes i en dybt politiseret international idrætsverden og skaffe resultater uden at sætte sin politiske neutralitet over styr, er naiv.

Alt peger på, at et IOC-medlemskab vil blive til skade for kronprinsen, til skade for idrætten og til skade for en række dyrebare principper i den danske samfundskonstruktion.

Der må tænkes nyt for at give kronprinsen mulighed for at spille en offensiv og værdifuld rolle til glæde for idrætten, samfundet og for sig selv, uden at han kompromitteres af et politisk medansvar.

Forsøgene på at afdæmpe eller indhegne kritikken har kun understreget at der er vigtige værdier på spil.

Eksempelvis værdsætter vi normalt foreningslivets – herunder idrættens – uafhængighed af statsmagten som en grundlovfæstet rettighed, en grundpille i vores demokrati.

Denne holdning deles af IOC, som ihærdigt bekæmper statslig indblanding i idrætten over hele verden. Ikke desto mindre er alle IOC's principper til salg, når lejligheden byder sig for at rekruttere kongelige statsoverhoveder.

Med deres indtræden i IOC accepterer de kongelige at bekæmpe deres egne staters indflydelse i et så vigtigt samfundsanliggende som idrætten.

Ja, de kongelige aflægger endda den olympiske ed, hvori de lover til enhver tid at sætte den olympiske bevægelses interesser over alt andet.

Kan vi leve med at kronprins Frederik afsværges sin troskab mod Danmark?

I Danmark blev sammenblandingen åbenbar, da regeringen pakkede kronprinsen ind i en olympisk følgegruppe af embedsmænd fra flere ministerier. Denne gruppe skal sikre kronprinsen ikke kommer til at handle imod den danske stats interesser i IOC.

Man skulle tro at Danmarks Idræts-Forbund – som siden 1992 også er Danmarks Olympiske Komité – ville gøre indsigelse mod at en kommende idrætsleder får sine politiske handlinger påtvunget af staten. Men nej.

DIF henviste til at det nuværende IOC-medlem Kai Holm altid har haft rådgivere omkring sig. At disse arbejder i Idrættens Hus i Brøndby og er ansat af Holm selv, er i DIF's øjne åbenbart kun en bagatel.

Med andre ord: For at sikre at den uafhængige danske idrætsbevægelse får indflydelse i den uafhængige internationale idrætsbevægelse, opstiller man et statsoverhoved, som – for ikke at sætte sin neutralitet over styr – får sine holdninger dikteret af regeringen.

Dette er i direkte modstrid med det Olympiske Charters påbud:

”Medlemmer af IOC må ikke fra regeringer, organisationer eller andre juridiske personer eller naturlige personer påtage sig noget mandat, som kan være i konflikt med deres handlings- og stemmefrihed.”

Og det kommer til at lyde lidt hult i de kommende år, når DIF i andre sammenhænge skal forsvare foreningslivets uafhængighed i politiske spørgsmål.

Uholdbare argumenter

En uholdbar konstruktion forsvares bedst med uholdbare argumenter, og Anders Fogh Rasmussen har brilleret med det mest uholdbare af alle: ”Regeringen blander ikke sport og politik”.

Ved at nedsætte den omtalte følgegruppe har han for det første demteret sig selv. Og det kan undre, at en ellers velbegavet statsleder må gribe til et så forældet motto.

I DIF har man trods alt lanceret en ny variant: Vi skal skelne mellem 'politik' og 'idrætspolitik'.

Når der skal vælges værtsbyer for OL, er beslutningen påvirket af politik, erkender DIF. Men ellers skal kronprinsen kun skal beskæftige sig med idrætspolitik i IOC, og så er der ingen principielle problemer, lyder argumentet.

Sådan kan man tilsløre, at idræt er et vigtigt samfundsmæssigt anliggende. Idrætten – i Danmark og i de fleste andre lande – modtager og forbruger milliarder af kroner fra offentlige kasser, fra sponsorer og fra tv-stationer.

Byer og lande over hele verden investerer formuer i kampagner for at tiltrække små og store idrætsbegivenheder. Kolossale ressourcer bruges på at bygge idrætsanlæg i storbyer og nærrområder. Idrætten spiller en nøglerolle i den globale kamp mod de sygdomme, der følger af en stillesiddende, burgerædende livsstil.

I økonomien, kulturlivet, medieindustrien, marketingbranchen og sundhedssektoren er idrætten en magtfaktor uden sidestykke.

At skelne mellem politik og idrætspolitik giver lige så lidt mening som at skelne mellem politik og miljøpolitik.

Pådrager sig politisk ansvar

Når kronprins Frederik en dag træder ind i IOC, får han stemmeret i en privat virksomhed der flytter milliarder af kroner på sponsormarkedet, i medieindustrien og på offentlige budgetter over hele verden.

Dertil er det en magtfuld lobbyorganisation der – trods sin mangel på demokratisk bagland – optræder som talerør for verdensidrætten, påvirker landenes lovgivning og udviklingen af idrætslivet over hele verden.

Man kan ikke blive IOC-medlem uden at komme i berøring med politik, ligeså lidt som man kan uddanne sig til frømand uden at blive våd.

Uanset om kronprinsen bruger sin stemmeret eller ej, pådrager han sig et medansvar. Også sofa- eller i dette tilfælde tronstolsvælgere påvirker udviklingen.

At det ikke er ligegyldige emner, kronprinsen skal fedte med, kan jeg give et par eksempler på:

I dag står World Anti-Doping Agency som et forbillede for samarbejde mellem regeringer og idrætsorganisationer på globalt plan. Men da WADA blev dannet i 1999, i kølvandet på dopingskandalen i Tour de France, var der kamp til stregen.

IOC gjorde alt hvad der stod i dets magt for at fastholde herredømmet over den fortsatte kamp mod doping. Men da organisationen var politisk svækket af korruptionsskandalen omkring vinterlegene i Salt Lake City, satte en koalition af vestlige regeringer for første gang foden ned og gennemtvang en ligelig magtdeling mellem stater og idrætsbevægelse i den nye anti-doping-organisation.

Hvilke interesser ville en kronprins i den situation varetage ved at stemme blankt i IOC?

En lignende krise er ved at udvikle sig i IOC's forhold til EU. Den nye traktat giver EU mulighed for at føre idrætspolitik i langt højere grad end nu.

Da EU-kommissionen sidste år forsigtigt lagde nogle af sine tanker frem i en hvidbog reagerede IOC i nærmest rasende vendinger i breve og på møder. En af IOC's budbringere i Bruxelles var det danske IOC-medlem Kai Holm, og det var han helt i sin ret til med sin baggrund som idrætsleder.

Hvad vil kronprinsen stille op, hvis kampen mellem IOC og EU spidser til? Kan vi leve med at kronprinsen stemmer blankt, når IOC går til kamp mod initiativer som den danske regering støtter?

Tavshed om korruption

Et sidste aktuelt eksempel: I marts kom det frem ved en domstol i Schweiz, at den nu konkursramte gigant inden for global sportsmarketing, ISL, udbetalte 138 millioner schweizerfranc - ca. 650 millioner kroner - i bestikkelse til idrætsledere i årene 1989-2001 for at få tv- og marketingkontrakter hevet i land.

Blandt ISL's største kunder i perioden var de internationale fodbold-, atletik-, svømme- og basketballforbund – og IOC.

Selv om dette er den til dato største afsløring af korruption i de internationale idrætsorganisationer, har IOC ikke reageret med en lyd. Kan en dansk kronprins leve med, at IOC dækker over egne (måske stadigvæk siddende) medlemmer og over de idrætsforbund, der leverer indholdet til OL?

Kronprinsen dæmper debatten

Alvoren skærpes af, at disse emner kun tøvende bliver sat til debat, så længe kronprinsen er part i sagen. Al fairness tilsiger jo at holde lidt igen, når den ene part er forhindret i at svare.

Denne mekanisme er allerede i kraft. Da Brian Mikkelsen antydede, at han måske ville udeblive fra åbningsceremonien ved OL i Beijing, blev det et selvstændigt argument imod hans udtalelse, at den ville skade kronprinsens kandidatur til IOC.

Med kronprinsen som olympisk spydspids vil der blive lagt en dæmper på den frie meningsdannelse i idrætspolitikken. Hvis debatten nu og da alligevel bryder ud – som det skete i tilfældet Kina – vil det blive med kronprinsen som blind makker eller aktør i det skjulte.

Dermed svækkes det demokratiske samspil mellem idrætten og samfundet betragteligt, til skade for begge.

Kronprinsen eller kaos

Yderligere to argumenter har været bragt på bane imod kritikerne af kronprinsens kandidatur:

At den hollandske kronprins Willem allerede er IOC-medlem og klarer rollen glimrende. Og at det ikke er muligt at få IOC til at optage en anden dansker end Frederik.

Det er sandt, at hverken den hollandske forfatning eller hollandsk er brudt sammen. Willem er sikkert også en lige så flink og vellidt en IOC-kollega, som Frederik vil blive.

Men virkeligheden viser også at Willem er bastet og bundet af den hollandske regering og derfor har stærkt begrænsede muligheder som lobbyist og forhandler. Og da han i foråret under en blomsterudstilling med temaet Kina blev stillet et spørgsmål om Tibet, måtte han vende ryggen til og gå.

En vis utilnærmelighed er vel i orden, når man varetager sine pligter som kongelig, men når man er aktør i en højspændt politisk sammenhæng, kan man ikke vende ryggen til offentligheden.

Til gengæld har Kai Holm helt ret i, at Danmark ikke er garanteret en plads i IOC, og at andre verdensdele ser med stor appetit på de alt for mange europæiske sæder.

Men argumentet falder tungt tilbage på Kai Holm og DIF selv. Siden Kai Holm blev valgt ind i IOC i februar 2002, har alle vidst at han ville falde for aldersgrænsen i år, og hans mandat er endda blevet forlænget af hensyn til Danmarks værtskab for IOC's store kongres i efteråret 2009.

Hvis viljen havde været til stede, kunne DIF og Kai Holm have kørt andre kandidater i stilling. Men stemningen i DIF har ikke har været til, at man hjalp hinanden frem i verden. Og muligheden for at bære en ægte kronprins frem som sin efterfølger og bevare sin indflydelse som fremtidig rådgiver må være en lækkerbisken for den statusbevidste Kai Holm.

Det menneskelige perspektiv

Nogle siger at kronprinsens IOC-drømme er et moderne bud på en kongelig persons rolle i samfundet. Efter min mening er der tale om det stik modsat-

te: hvis de kongeliges politiske indflydelse øges på bekostning af folkevalgte ledere, er der tale om et håbløst gammeldags bud.

Der må tænkes nyt for at sikre kronprinsen en rimelig karriere og nyttiggøre hans stærke engagement i idræt.

En mulighed kunne være at gøre kronprinsen til dansk olympisk ambassadør og frontfigur i regeringens kampagne, som via investeringer på 260 millioner kroner skal trække store idrætsbegivenheder til Danmark.

Som ambassadør vil kronprinsen gøre væsentlig nytte uden at kompromittere demokratiske spilleregler. Han vil kunne rejse verden tynd og som kongelig blive modtaget med åbne arme af sportsfolk og idrætsledere overalt. Han vil med stor personlig troværdighed kunne argumentere for værdigrundlag og styrkesider i dansk idræt, og han vil kunne præge de internationale overvejelser uden at pådrage sig et politisk ansvar.

Endelig vil han have udstrakt frihed til at forme rollen, så den passer til hans interesser og personlighed.

Der er tænkepause i OL-debatten for tiden. Regeringen, idrætten og kronprinsen selv må bruge tænkepausen kreativt. Står man stædigt fast på et IOC-medlemskab som den eneste saliggørende vej til øget livskvalitet for kronprinsen, vil det få store omkostninger og risikere at skade kongehuset, idræt og samfund langt mere, end det vil gavne.

Kommentaren er en længere udgave af en kronik publiceret i Weekendavisen den 23. maj 2008.